

СРЕДНОШКОЛЦИТЕ И ПРИРОДНИТЕ НАУКИ: АНАЛИЗА НА СТАВОВИТЕ И ПЕРЦЕПЦИИТЕ ОД РОДОВ АСПЕКТ

Ана Мицковска-Ралева ¹

¹ Центар за истражување и креирање политики, Скопје
e-mail: mickovska@crpm.org.mk

Родовата нееднаквост на пазарот на трудот, честопати се поврзува со различните професии кои жените и мажите ги избираат и извршуваат. Истражувањата потврдуваат дека значаен фактор за родовата сегрегација на занимањата се стереотипите за „машки“ и „женски“ професии и „машки“ и „женски“ способности, кои се развиваат уште од најраната возраст преку родовата социјализација. Тие влијаат на перцепцијата на девојчињата за себе и креирањето на неповолна слика за своите способности по математика и природни науки. Поради тоа, како еден од начините за надминување на родовиот јаз во техничките професии, се препорачува „разбивање“ на традиционалните стереотипи и развивање на позитивна слика за своите способности во периодот на школувањето. Иако резултатите од меѓународните тестирања укажуваат дека во Р. Македонија девојчињата постигнуваат или подобри резултати од момчињата или дека нема разлика во постигањата помеѓу учениците од двата пола, сепак постои значаен јаз во поглед на изборот на техничките и информатичките професии.

Целта на истражувањето беше да се испита перцепцијата на средношколците од шест средни училишта во Скопје во врска со нивните способности по математика, физика и информатика, како предмети кои најмногу се поврзани со техничките професии. Беа анкетирани 489 средношколци во 2016 година, а во 2017 година беа спроведени фокус групи со 120 средношколци, за да се добие подлабински увид во нивните ставови. Резултатите укажуваат на тоа дека: *родовите разлики се делумно изразени во прашањата со кои се испитува самовербата во врска со способностите по математика.* Конкретно, девојките изразуваат повеќе самокритичност кон своите способности, дури и кога нивните постигања се проценети на исто ниво со соучениците од спротивниот пол. Родовите разлики се најмногу изразени во поглед на ставовите за информатиката, а стануваат понагласени доколку се анализираат само учениците /ученичките со високи постигања по предметот.